

KOMMUNIKASJONSPLAN 2026

Inklusiv tiltaksplan og interessentanalyse

ISO 14001:2015 MILJØSERTIFISERING,
KLIMA OG MILJØARBEID
I HELSE STAVANGER HF
Stavanger Universitetssjukehus SUS

Oppdatert 23.02.2026 (Yngve Urskar Mathisen – bilde er tatt av YUM)

Kommunikasjonsplan for klima og miljø- arbeid i Helse Stavanger HF, Stavanger Universitetssjukehus - SUS

Innhold

1. Innledning
2. Kommunikasjonsmål
3. Ansvarsområder
4. Tiltaksplan og Interessentanalyse, info
 5. Tiltaksplanen
 6. Interessentanalysen
 7. Tiltaksmatrise

Kommunikasjonsplan for klima og miljø-arbeid i Helse Stavanger HF - Grønt sykehus

1. INNLEDNING

Klima- og miljømålene for Helse Stavanger HF er samlet i en [handlingsplan](#) som er en del av foretakets HMS-handlingsplan.

Norge har i [klimaloven](#) fastsatt et mål om å bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Klimaloven slår fast at klimagassutslippene skal reduseres med 90–95 prosent sammenlignet med utslippsnivået i referanseåret 1990. Med lavutslippssamfunn menes et samfunn hvor klimagassutslippene, ut fra beste vitenskapelige grunnlag, utslippsutviklingen globalt og nasjonale omstendigheter, er redusert for å motvirke skadelige virkninger av global oppvarming som beskrevet i Parisavtalen. Omstillingen til et lavutslippssamfunn bygges på at eksisterende utslipp skal fjernes eller reduseres kraftig gjennom redusert aktivitetsnivå, endret atferd og bruk av nullutslippsteknologi ([NOU 2023: 25](#)).

[Oppdragsdokument fra Helse- og omsorgsdepartementet 2025](#) gir følgende oppdrag til de regionale helseforetakene: «**De regionale helseforetakene skal i tråd med nye felles klima- og miljømål arbeide med å redusere unødvendig forbruk og, øke ombruk og materialgjenvinning.** Oppdrag som kommer frem i tidligere oppdragsdokumenter videreføres.

[Oppdragsdokument 2026](#) ber helseforetaket innrette virksomheten med sikte å nå følgende hovedmål: Kunnskapsbaserte og bærekraftige tjenester og en bærekraftig drift og utvikling av spesialisthelsetjenesten.

Som et verktøy i arbeidet vises det til [Tiltaksbanken](#), Grønt sykehus og [Veikart mot en bærekraftig, lavutslipps og klimatilpasset helse- og omsorgstjeneste](#).»

Etter revisjonen av spesialisthelsetjenestens felles klima- og miljømål, samt rammeverket for bærekrafts rapportering, er hovedmålet uendret: [Å redusere egne klimagassutslipp med 40 prosent i perioden 2019–2030.](#)

Handlingsplanen må ses i sammenheng med [Helse Stavangers klima- og miljøbudsjett](#), der alle mål, tiltak, økonomiske rammer og ansvarlige aktører er beskrevet i detalj.

Handlingsplanen bygger på åtte definerte klima- og miljømål som er forankret i FNs bærekrafts mål, og som gjelder både for Helse Stavanger HF og for spesialisthelsetjenesten som helhet.

Langsiktig mål: **Lavutslippsykehus 2050** (nytt, erstatter «klimanøytral drift innen 2045»)

Informasjon om klima- og miljøpolitikken, de overordnede målene og resultater fra klimaregnskapet 2024, er tilgjengelig via vedlegg og lenker nederst på siden.

Klima- og miljøbudsjettet 2025-2030 for Helse Stavanger skal koble mål og tiltak innen klima og miljø tettere sammen med det økonomiske budsjettet for å sikre forankring og måloppnåelse av spesialisthelsetjenesten sine klima- og miljømål 2019-2030.

Implementeringen av tiltakene i klima- og miljø budsjettet kan føre til betydelige reduksjon av CO₂ ekvivalenter samt kostnadsbesparelser. Klima og miljøstyringen skal bestå av investeringer som vil innebære utgifter, men som gjennom målrettede klima- og miljøtiltak vi gi besparelser på både kort og lang sikt.

Klima- og miljø budsjettet for Helse Stavanger skal fungere som et styringsverktøy for det videre arbeidet med å nå klima- og miljø målene.

Ved utarbeidelsen av klima- og miljøbudsjettet er klimaregnskapet lagt som grunnlag. Klimaregnskapet er en sammenstilling av spesialisthelsetjenestens sitt totale klima-fotavtrykk i CO₂ ekvivalenter og dekker både direkte og indirekte klimagassutslipp.

Endring av begrepsbruk

Ved å etablere **bærekrafts rapporter** tas det i bruk et nytt begrep, og det vil være hensiktsmessig å forholde seg til «**bærekraft**» fremfor «samfunnsansvar».

Samarbeidsutvalget i Helse Norge, foreslo å ta i bruk begrepet bærekraft med bakgrunn i definisjonen i Regnskapsloven § 1-11. Bærekraftsforhold: Med bærekrafts forhold menes miljømessige, sosiale og styringsmessige forhold, inkludert forhold som gjelder arbeidstakere, respekt for menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser.

Lenke til EQS 57831 [HER](#), der retningslinjene for klima- og miljøbudsjettet er beskrevet.

Klima og miljøsidene til Helse Stavanger på PULSEN - [HER](#)

Dette dokumentet utgjør Helse Stavanger HF – Stavanger Universitetssjukehus (SUS) sin plan for informasjon og kommunikasjon til alle berørte interessenter.

STYRINGSdokument 2026

42	Spesialisthelsetjenestens felles klima- og miljømål	Helseføretaka skal bidra til å nå spesialisthelsetjenestens sine felles klima- og miljømål gjennom systematisk reduksjon av unødvendig forbruk, meir ombruk og materialgjenvinning. Det skal leggst til rette for meir bruk av fleirgongsutstyr der dette er fagleg og praktisk forsvarleg. Dette gir fordeler i beredskap, og reduserer miljøbelastninga knytt til klimagassutslipp og avfall. Innan utgangen av 2026 skal helseføretaka ha fasa ut bruk av eingongs varmekjeller. Helseføretaka skal ha ein plan for korleis nå klimamål om 40 % reduksjon av eige karbonutslepp.
----	---	--

STYRINGSdokument 2025

Arbeidet med samfunnsansvar, medrekna klima- og miljø, er ein viktig del av verksemda til helseføretaka. Dei regionale helseføretaka har vedteke ambisiøse klima- og miljømål for spesialisthelsetjenesta. Arbeid med å redusere forbruk og auke ombruk og materialgjenvinning vil vere viktig for å nå desse måla

35	Samfunnsansvar – klima og miljø	Helseføretaka skal i tråd med nye felles klima- og miljømål arbeide med å redusere unødvendig forbruk og auke ombruk og materialgjenvinning. Som eit verktøy i arbeidet viser vi til <i>Tiltaksbanken frå Grønt sykehus og Veikart mot en bærekraftig, lavutslipps og klimatilpasset helse- og omsorgstjeneste</i> . Det er vedteke to nye indikatorar knytt til spesialisthelsetenesta sine felles klima- og miljømål: Redusere forbruk av usterile hanskar (med 30 %) og redusere forbruk av eingongs varmekjappar (fase ut i løpet av 2026).
36	Energiltak	Helseføretaka skal utarbeide ein langsiktig plan for energiltak fram mot 2030. Planen skal innehalde tiltak og kostnadsanslag. Helseføretaket skal årleg avsette 15 % av planen sin samla kostnad til gjennomføring av tiltaka.
37	Energiltak (2)	Helseføretaka skal rapportere i årleg melding på kva tiltak som er gjennomført. Det skal omtalast korleis energibruken blir målt før og etter gjennomføring av tiltaket/-a. Vidare skal det leggjast inn ei nullpunktmåling. Nullpunktmålinga skal vere målt kWh/år med referanse til måler(e). Dersom måler(e) ikkje viser resultat av tiltaket, skal berekningsmetoden omtalast. Alle tiltak skal vere etterprøvbare.

Kommunikasjonsplanen omfatter både intern og ekstern kommunikasjon.

Kommunikasjonsarbeidet skal bidra til at Helse Stavanger HF oppfyller sine mål. For å synliggjøre berørte interesseparter i foretakets klima- og miljøarbeid er det utarbeidet en interessentanalyse. Formålet med denne analysen er å sikre at foretakets lovkrav etterleves, at relevante trender fanges opp, samt at risikoområder og effektene av allerede implementerte tiltak videreføres. Det legges vekt på toveiskommunikasjon med interesseparter, hvor innspill og synspunkter vurderes for mulig implementering i arbeidet med kontinuerlig forbedring. Ved å identifisere forventninger og behov hos berørte aktører og interesseparter kan foretaket drive målrettet informasjon og kommunikasjon knyttet til klima- og miljøarbeidet (se tiltaksplan).

Innspill og reaksjoner fra interesseparter iverksettes i den årlige Ledelsens gjennomgang. Ved spesifikke situasjoner som krever umiddelbare tiltak, skal ledelsen varsles for å kunne fatte beslutninger om nødvendige endringer og implementering, i tråd med EQS 34855

«Organisasjonens kontekst».

Den årlige samsvarsmatrisen ivaretar standardens krav til samsvarsvurdering.

Klima- og miljøarbeidet i Helse Stavanger HF er definert i EQS 36914 «Ledelsessystemet for miljø i Helse Stavanger HF».

2. KOMMUNIKASJONSMÅL

«Legge til rette for videreføring av miljøledelse og ISO14001:2015-sertifisering ved Helse Stavanger HF, gjennom målrettet kommunikasjon av mål, tiltak og framdrift til alle definerte interessenter.»

3. ANSVARSOMRÅDER

Ansvar for intern og ekstern miljøkommunikasjon i Helse Stavanger HF er definert i EQS 22581 «Kommunikasjon».

Ved akutte klima- og miljøhendelser skal den overordnede beredskapsplanen for Helse Stavanger HF følges.

Fordeling av ansvar, oppgaver og organisering av ledelsessystemet for miljø er spesifisert i EQS 21317.

4. TILTAKSPLAN OG INTERESSENTANALYSE, INFO

En interessentanalyse er et effektivt verktøy for å identifisere de viktigste målgruppene og fastsette hvilke kommunikasjonstiltak som er mest hensiktsmessige i hver situasjon.

For å identifisere målgruppene for klima- og miljøkommunikasjon i organisasjonens kontekst, er følgende spørsmål stilt:

Hvem blir påvirket av klima- og miljøarbeidet samt klima- og miljøtiltakene?

Hvem kan påvirke gjennomføring og implementering av klima- og miljøtiltak?

Den andre delen av interessentanalysen innebærer å plassere de ulike målgruppene i en tiltaksmatrise med fire kategorier: involvere, informere, samarbeide og engasjere. For å plassere målgruppene i matrisen, benyttes følgende spørsmål:

I hvilken grad blir interessepartene påvirket av klima- og miljøtiltak?

I hvilken grad kan interessepartene påvirke utfallet av klima- og miljøtiltak?

En grundig gjennomgang av interessentanalysen i lys av organisasjonens kontekst er gitt i punkt 6.

Interessentanalysen og tiltaksmatrisen utgjør grunnlaget for tiltaksplanen, beskrevet i punkt 5.

5. TILTAKSPLANEN

Tiltaksplanen og interessentanalysen (se punkt 6) er utarbeidet av klima- og miljørådgiver og noen utvalgte HMS-KP rådgivere i Helse Stavanger HF.

Interessenter	Tiltak/aktiviteter	Tidspkt.	Beskrivelse av tiltak	Ansvarlig
Foretakets arbeidsmiljø-utvalg (FAMU), ledelsens representant, HMS-KP koordinatore	Miljø- og klimaforum	Vår og høst hvert år	Ta opp relevante problemstillinger etter samlingen, erfaringsutveksling, motivere og engasjere miljøansvarlige og andre medarbeidere.	Klima- og miljørådgiver
FAMU, Foretaksledelse, HMS-KP koordinatore, vernetjenesten, komm.ansvarlige m.m	Miljø- og klimakonferanse	Mars/april måned hvert år	Kommunisere aktivt for å få full påmelding.	Klima- og miljørådgiver medlemmer i FAMU, foretakshoved verneombud (FHVO) og ledelse
Medarbeider	Motivere til videre innsats etter re-sertifiseringer og styrke eierskap til klima- og miljøarbeid	Kontinuerlig	Medarbeiderne må få eierskap til foretakets nye klima og miljømål.	Ledelse
Leverandører	Informere om nyheter og resultater fra klima- og miljøarbeid	Kontinuerlig	Fortløpende oppdatering og informasjon. Faste driftsmøter med aktuelle leverandører. Gjennomføre eksterne revisjoner.	Klima- og miljørådgiver, innkjøpere og ledelse
Alle målgrupper internt	Drifte intranett-siden «Klima og miljø» på PULSEN	Kontinuerlig	Fortløpende oppdatering og videreutvikling.	Klima- og miljørådgiver
Medarbeidere og ledelse	E-læringskurs	Kontinuerlig	Oppdatering og videreutvikling.	Klima- og miljørådgiver og ledelse
Medarbeidere og ledelse, AMU 'er, FAMU, FHVO	Kandidater til nasjonal miljøpris	2026	Etterlyse kandidater i kombinasjon med påminnelse om miljø- og klimakonferansen.	Klima- og miljørådgiver, og ledelsens representant

Ledelse, miljøansvarlige, kommunikasjons ansvarlige i Helse Stavanger HF	Framdrift og elementer i miljøstyringen/-ledelsen	Kontinuerlig	Gjennomføre årlig «Ledelsens gjennomgang». Gi informasjon og oppdateringer om miljøarbeid ved endringer. Årlig informere styret i Helse Stavanger om miljøarbeidet.	Klima- og miljørådgiver og ledelsens representant
FAMU/AMU Miljøansvarlige og andre medarbeidere	Utarbeide og gjennomføre klima- og miljøopplæring	Kontinuerlig	Gjennomføre klima- og miljøopplæring	Klima- og miljørådgiver
Medarbeidere og ledelse i Helse Stavanger HF	Oppdatere intranett siden "Klima og miljø" på PULSEN og på www.sus.no	Årlig	Kontakte kommunikasjonsavdelingen i med oppfordring/forespørsel om oppdatering av sus.no .	Komm. avd. i samarbeid med klima- og miljørådgiver
Pasienter medarbeidere og folk flest, leverandører, media og interesseorganisasjoner (eksterne målgrupper)	Nyhetssaker	Kontinuerlig	Presentere media for historier om konkrete tiltak/klima- og miljøgevinster utløst av Ytre miljø-sertifiseringen. Vurdere informasjon om klima- og miljøresultater i ulike kommunikasjonskanaler: • Artikkel på Intranett • Artikkel på Internett • Sosiale medier • Nyhetssaker i media etc.	Komm. avd. i samarbeid med klima- og miljørådgiver
	Bidra med klima- og miljøraker i bl. a. LinkedIn og Instagram	Kontinuerlig		
	Tilstedeværelse	Kontinuerlig	Lavterskelarenaer som ved tøyautomater, garderober, kantiner og innganger	Komm. avd. i samarbeid med klima- og miljørådgiver
	Trykt materiell	Kontinuerlig	Roll-Ups, brosjyrer, plakater, flyers, «giveaways» etc. Innlegg i ulike magasiner.	Komm. avd. i samarbeid med klima- og miljørådgiver
	Kommunikasjon som fast punkt på møteplan i FAMU	Årlig	Be møtedeltakere besvare følgende spørsmål: 1) " Hvordan opplever du at kommunikasjonstiltakene virker vedrørende Klima og miljø?" 2) " Har Helse Stavanger HF et kommunikasjonsbehov til sine interessenter vedrørende klima- og miljøarbeidet?" 3) Hvis ja: Iverksette nødvendige/etterspurte kommunikasjons tiltak	Ledelsens representant i samarbeid med klima- og miljørådgiver

6. INTERESSENTANALYSEN

Interessepart	Område/miljø-aspekt	Organisasjonens kontekst	Samsvar Vurd.	Vurd. kriterier
Alle medarbeidere	Klima- og miljøarbeidet i Helse Stavanger	Blir i høy grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes og kan føre til merarbeid og behov for opplæring. Har i stor grad mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Både gjennom lojal oppfølging av klima- og miljøtiltakene og gjennom å være forbilder for andre. I tillegg kan et godt klima- og miljøengasjement bidra til at ansatte ser andre og bedre løsninger på tiltak som kan implementeres.	X (1.4)	2
Klima- og miljørådgiver og HMS-KP rådgiverne	Klima- og miljøarbeidet i Helse Stavanger	Blir i høy grad påvirket av klima- og miljøtiltak som blir iverksatt. Har høy grad av påvirkning om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert.		2
FAMU	Orientering, drøfting og vedtak av saker innen klima- og miljøarbeidet i foretaket.	Blir middels til høy grad påvirket av klima- og miljøtiltak som blir iverksatt (utarbeider saksdokumenter). Har relativ høy påvirkning om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert.		2
AMU 'er	Orientering, drøfting og vedtak av klima- og miljøarbeidet.	Blir middels til høy grad påvirket av klima- og miljøtiltak som blir iverksatt (behandler saksdokumenter). Har relativ høy påvirkning om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert (da de de kan bestemme/vedta hva som skal prioriteres).		2
Fagforeninger	Klima- og miljøarbeidet i Helse Stavanger	Blir i middels grad påvirket av klima- og miljøtiltak som blir iverksatt. Tiltakene kan føre til noe merarbeid til sine medlemmer ved å omtale klima- og miljøarbeidet positivt. Har i middels grad mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert gjennom å skape forståelse for klimatiltak hos sine medlemmer. Tiltakene er pålagt av en engasjert foretaksledelse.		1
Vernetjenesten	En del av det systematiske HMS arbeidet i foretaket.	Blir middels til høy grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Tiltakene kan føre til noe merarbeid og opplæring, ved at verneombud ofte er klima- og miljøkontakter. Har lav til		2

		middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Tiltakene er pålagt av en engasjert foretaksledelse.		
Pasienter	Pasient-sikkerhet Pasient-transport	Blir i lav grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. De forholder seg til rutiner som foretaket har iverksatt f.eks. økologisk mat og kildesortering. Har kun i lav grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Tiltakene er pålagt av en engasjert foretaksledelse.		2
Pårørende	Pasient-sikkerhet Pasient-/påørende-transport	Blir i lav grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. De forholder seg til rutiner som foretaket har iverksatt f.eks. økologisk mat og kildesortering). Har kun i lav grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Tiltakene er pålagt av en engasjert foretaksledelse.		1
Administrerende direktør (AD)/Ledergruppen (LG)	AD har det overordnede ansvar for ledelsessystemet for klima- og miljø. Klima- og miljøansvaret er lagt i linjen.	Blir i høy grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes, f.eks. i økte utgifter og merarbeid i innføringsfasen. Har høy grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Uten ledelsens støtte til tiltakene, øker risikoen for at medarbeiderne nedover i organisasjonen vil stille seg likegyldige.		2
Helse Vest RHF (Regionalt helseforetak)	Rapportering klima- og miljømål ift. styrings-dokumentet	Blir middels til høy grad påvirket av klima- og miljøtiltakene som iverksettes, kun gjennom oppdragsdokumentet. Har relativ høy grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. De kan bestemme hva som skal gjennomføres f.eks. kartlegging og rapportering av ulike indikatorer.		2
Styrene i HF og RHF	Klima- og miljøarbeidet i Helse Stavanger	Blir i middels til høy grad påvirket av klima- og miljøtiltakene som iverksettes, kun gjennom årlig rapportering i styrene. Har middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. De kan be om å utrede/følge opp saker.		2
Naboer	Støy og forurensning generelt	Blir middels til lav grad påvirket av klima- og miljøtiltakene som iverksettes f.eks. støy og forurensning.	X (6)	1

		Har middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. De kan skrive klager til foretaket/sykehuset.		
Folk flest – www.sus.no	Støy og forurensning generelt	Blir i lav grad påvirket av klima- og miljøtiltakene som iverksettes f.eks. støy og forurensning. Har middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. De kan skrive leserinnlegg i aviser og sende inn klager.		1
Pårørende, pasient-organisasjoner/ Brukerutvalg	Pasient-sikkerhet	Blir i lav grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. De forholder seg til rutiner som foretaket har iverksatt f.eks. økologisk mat og kildesortering). Har kun i middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Tiltakene er pålagt av en engasjert foretaksledelse, men de kan skrive leserinnlegg og bruke andre arenaer f.eks. etablerte møter med foretaket.		1
Kolumbus	Ansatte og pasient-transport	Blir i middels grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Variabel kundetilgang, står på <i>stand/torg</i> på/i foretaket og må evt. endre rutetilbudet iht. forespørsel. Har middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Ifm. «Hjem-Jobb-Hjem», så har Kolumbus ikke mulighet til å gi direkte målrettet informasjon til alle ansatte i foretaket ved at de ikke har tilgang til ansatte på SMS.		2
Akademia – eks. UiS	Miljø og klimaarbeidet i foretaket.	Blir i lav grad påvirket av klima- og miljøtiltakene som iverksettes. God informasjon kan bedre deres syn på spesialisthelsetjenesten og gjøre dem positivt innstilt til å søke jobb. Har lav grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Kan skrive leserinnlegg i aviser og sende klager.		1
Leverandører	Miljømerking. Avgrense bruk av helse og miljøskadelige produkter. Transport. Forurensning.	Blir i stor grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes, f.eks. at vi er ISO 14001:2015 sertifisert og vi kan kreve det samme av dem i kravspek. Har middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Deres		2

		tjenester kan kreve endringer i foretakets prosedyrer.		
Media	Klima- og miljø-kommunikasjon. Uønskete hendelser om forurensning.	Blir i lav grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Kan lese om endringer gjennom foretakets internettside www.sus.no og andre kommunikasjons-plattformer. Har middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Nyhetssaker kan påvirke sykehusets omdømme positivt og negativt.		1
Kommunikasjons-avdelingen	Klima- og miljø-kommunikasjon	Blir i middels grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Kan føre til noe merarbeid ifm. ulike klima- og miljøsaker. Har middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. De er en viktig kanal for å få ut informasjon til alle medarbeidere og folk flest.		2
Sykehusapoteket HF	Legemiddel-håndtering	Blir i middels grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes, f.eks. endringer i interne prosedyrer ang. medikament/avfalls håndtering. Har høy grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert, f.eks. gjennom egne interne revisjoner.		2
Sykehusbygg HF	TEK17 og Standard for klima og miljø i sykehus-prosjekter	Blir i stor grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes, f.eks. gjennom endringer i interne prosedyrer i Bygg-håndboken. Har middels grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Foretaket og Sykehusbygg HF omfattes av Standard for klima og miljø i sykehus-prosjekter, TEK17 og andre lover og forskrifter. På nybygg har de større innflytelse /påvirkning ved at de er representert i prosjektorganisasjonen NYE SUS.	X (3)	2
Sykehusinnkjøp HF	LCC. Livssyklus-kostnader/Livs-løpsperspektiv. Miljøkrav i anbud og anskaffelses-prosesser. Substitusjons-vurdering.	Blir i stor grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes, f.eks. gjennom foretakets klima- og miljøkrav i anbudprosesser. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Viktig premissleverandør i innkjøpsprosessene.	X (4.2)	2
Helse Vest IKT	LCC.	Blir i middels grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes, f.eks.		2

	Klima- og miljøkrav i anbud- og anskaffelsesprosesser.	gjennom foretakets klima- og miljøkrav i anbudprosesser. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Viktig premissleverandør i innkjøpsprosesser og kvaliteten på leveransene f.eks. SKYPE (Lync) og video-møter.		
Akkreditert sertifiseringsorgan	Ha et godkjent klima- og miljøstyrings-system	Blir i lav grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes, må forholde seg til interne prosedyrer og vedtak. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Gjennom deres stilling kan de kreve endringer i iht. ISO 14001:2015 standarden.		2
Arbeidstilsynet	Radioaktivt utslipp i avløpsvannet. Strålevernloven § 5, § 6	Blir i liten grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Forholder seg til interne prosedyrer og vedtak. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Kan f.eks. kreve måling av avløpsvannet mht. radioaktive stoffer.	X (7)	1
Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA)	Konsesjoner av radioaktivt utslipp gis ut fra pasient-grunnlaget Strålevernloven §5, §6	Blir i liten grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Forholder seg til interne prosedyrer og vedtak. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Kan f.eks. kreve tiltak som oppsamlingstank på PET senteret for radioaktive stoffer.	X (7)	1
Helse- og omsorgs-departementet (HOD)	Sertifisering som Grønt sykehus ISO 14001:2015	Blir i liten grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Forholder seg til interne prosedyrer og vedtak. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Kan f.eks. kreve at foretaket skal rapportere på klima- og miljøindikatorer, samt annen relevant klima- og miljøinformasjon.		2
Klima og miljø-departementet	Forurensning	Blir i stor grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert, kun gjennom nyhetsbrev som sendes ut.		2
Miljødirektoratet	Forurensning	Blir i stor grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert, gjennom å formidle		2

		miljøinformasjon, iverksette forvaltningsstyresmakt, styring og rettleiding regionalt og kommunalt, faglige råd og analyser overfor styrende politikere og gjennom deltakelse i internasjonalt miljøsamarbeid.		
Helsedirektoratet	Pasient-sikkerhet	Blir i stor grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert, gjennom sitt oppdrag for å styrke befolkningens helse og utvikle gode helsetjenester. Klima og miljø er tett forbundet med folk helse.		2
Rammesettere (Standard Norge)	Aktuelle lovkrav ifm. ytre miljø og ISO 14001:2015	Blir i liten grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Forholder seg til interne prosedyrer og vedtak. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert, kan f.eks. kreve nye tiltak når standardene blir revidert.		1
Verts/ fylkeskommuner	- Beredskap - Avløpsavtale - Støy - Transport	Blir i middels grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Har liten grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert. Kan gjøre en henvendelse til foretaket.	X (7)	1
Statsforvalteren i Rogaland	Konsesjoner	Blir i middels grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Har stor grad av mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket. Implementert. Har f.eks. gitt konsesjon til forbrenning av alt smittefarlig avfall ved Forus Energigjenvinning.	X (7)	1
Ikke statlige miljø-organisasjoner	Forurensning	Blir i middels grad påvirket av klima- og miljøtiltak som iverksettes. Har mulighet til å påvirke om klima- og miljøtiltakene blir vellykket implementert, gjennom å synliggjøre eventuelle avvik Helse Stavanger HF har i sitt klima og miljøarbeid. De kan iverksette kampanjer opp mot media for å belyse eventuelle avvik hos Helse Stavanger HF for å skape blest om klima og miljøutfordringene offentlige bedrifter har, og i hvilket omfang de eventuelt forurensar.		2

7. TILTAKSMATRISE

TILTAKSMATRISE

I HVILKEN GRAD **BLIR** OG **KAN** INTERESSEPARTENE PÅVIRKE UTFALLET AV KLIMA- OG MILJØTILTAK?

